

Ferran Torrent

Un dinar un dia qualsevol

FERRAN TORRENT
UN DINAR
UN DIA
QUALSEVOL

COL·LECCIÓ CLÀSSICA
PRIMERA EDICIÓ: FEBRER DEL 2015
© FERRAN TORRENT, 2015
© COLUMNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.
CARRER PEDRO I PONS, 9-11, 11A PLANTA —08034 BARCELONA
ISBN: 978-84-664-1938-3
DIPÒSIT LEGAL: B.6-2015
FOTOCOMPOSICIÓ: VÍCTOR IGUAL, S.L.
CARRER ARAGÓ, 390 —08013 BARCELONA
IMPRÈS A: LIMPERGRAF

www.columnaedicions.cat

ENCARA QUE A LA NOVEL·LA APAREIXEN NOMS
EXTRETS DE LA REALITAT, TANT DE PERSONES
COM D'INSTITUCIONS, ES TRACTA D'UNA CRÒNICA
QUE PERTANY A L'UNIVERS DE LA FICCIÓ.

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats

El públic de l'estadi restà en silenci, com si l'existència de milers de persones s'haguera aturat en sec; la veu del narrador d'una ràdio local es transformà de sobte en un to apagat, trist. El València havia caigut eliminat de la Copa del Rei. A la Lliga no tenia cap possibilitat de classificar-se per a Europa, una font menys de prestigi i d'ingressos; una enorme decepció que tindria no sols conseqüències esportives sinó també socials.

El club de Mestalla, a mans de Bancam, estava en venda i potser aquesta derrota precipitaria l'operació a la qual aspiraven diversos grups empresarials. ¿Com era possible, em preguntava, tant d'interès per una societat anònima en fallida tècnica? Probablement, perquè els compradors tenien la certesa que ni Bancam, ni la Generalitat, que havia avalat un deute de vora quatre-cents milions d'euros (un govern responsable subsidiari d'un club de futbol en plena crisi econòmica), deixarien que s'estimbara el València CF. Massa implicacions socials i polítiques, tot i que el poder sap que, una vegada superat un punt de protesta, la societat s'entrega, es rendeix. No

en el futbol, però, que és l'única societat civil que funciona.

Havien de calmar uns aficionats que ben bé podien resignar-se a una tragèdia econòmica que els culpabilitzava i els castigava, introduïts com a figurants en un temps que no era el d'ells, en una raó que no els pertanyia, en una història que no els reconeixia, però que de cap de les maneres s'avindrien a la desaparició o denigració esportiva del seu club. Ni al poder financer, ni al polític —qualsevol poder polític— els interessava una massa social amb les emocions més primitives descontrolades. No era escaient, per tant, més frustració afegida.

Vaig fer zàping per les diverses televisions locals —l'oficialista Canal-9 estava oficialment desconnectada—, amb els seus telepredicadors clamant pel «sentiment» ferit. A la banca, al govern autonòmic i als grans constructors —els autèntics dissenyadors del territori—, que anys enrere s'abocaren al club de Mestalla per posar en marxa un extraordinari negoci immobiliari especulatiu, ara els esclatava a les mans un excepcional problema difícil de resoldre. En realitat, el problema l'assumia en solitari la rescatada Bancam. La Generalitat funcionava a còpia de crèdits i els grans de la construcció, en concurs de creditors la majoria, esperaven temps millors per obrir les caixes fortes o repatriar els diners asilats a Andorra o a Suïssa. El problema és teu, Bancam (i de rebot, políticament, del govern): d'una banda, els crèdits d'un club insolvent sumaven al voltant dels quatre-cents milions; de l'altra, la massa social no permetria una solució racional (un equip en penitència esportiva durant molts anys), exigiria solucions. El to indignat dels telepredicadors m'ho ratificava.

Un d'ells, mirada fixa a la càmera, un primer pla estu-

diat, amb un posat acusador, deia: No jugueu amb els sentiments de l'afició. Un missatge clar per a Bancam: fes el que vulgues, però arregla-ho (arregla-ho al nostre gust). ¿I com s'ho faria per solucionar-ho, una entitat rescatada amb diners públics? ¿Regalant quatre-cents milions d'euros a un grup privat d'inversors? ¿Concedint-los un crèdit que negaven als autònoms, particulars i a la xicoteta i mitjana empresa? Bancam, entre l'espasa i els aficionats; la Generalitat, entre Bancam i els electors; els constructors, desapareguts.

Hui, afegí el locutor, estarem tota la nit en directe. Esperem les vostres telefonades, digué tot passejant el dit per damunt de nou números que ocupaven gairebé mitja pantalla. De sobte el telèfon va començar a sonar. Tota la nit en directe!, va insistir cofoi del seu poder de convocatòria, però jo tenia els collons agres d'escoltar-lo i molèsties a les cervicals de tantes hores assegut al sofà.

Fa nou mesos que no plou com cal a València (una semblança africana més). Des de la darrera setmana d'agost, que caigué aigua durant tres dies seguits, que la terra d'horta no fa saó. Doncs bé, si escampa quatre gotes la gent diu que «fa mal oratge». Amb aquest públic pots posar en pràctica la política que et vinga de gust. Comence a sospitar, d'altra banda, que els apocalíptics del canvi climàtic són prudents en les seues prediccions. Tot està polsós menys el cel, blau i net allà dalt, molt amunt, d'un caire marró i brut ací baix. Des del poble es veu la ciutat encerclada per una mena de boira ennegrida que ni el mar és capaç d'engolir. El mar: quan érem xiquets passàvem vuit o deu hores a la platja de Pinedo i a tot estirar et raspava l'esquena, unes pelletes fines que la mare et llevava.

Sóc de l'opinió que el món està estudiat per autodes-
truir-se (l'obsolescència programada per l'univers), que
qualsevol intent d'aturar-ho és una ingenuïtat. Els que ja
tenim una perspectiva de la història recent sabem que la
vida ha canviat més en els últims quaranta anys que en
deu segles. No hi ha temps de pair res, et fatiga, et ren-
deixes bo i llançant la tovallola ben lluny. Potser per això
hem involucionat de militants escèptics a ciutadans pas-
sius; cronistes de la demolició refugiats en l'arrogància
del que observa un idiota caminant per una carretera, la
carretera s'acaba però l'idiota continua caminant.

Hi ha dies que el pessimisme t'endinsa en la desídia,
en una incapacitat profunda física i mental; dies en què
has de fer un esforç suplementari per encarar la vida; dies
en què la intolerància i l'agressivitat suren de forma es-
pontània. Els parroquians del bar Antonio m'ho accen-
tuen. No hauria d'haver vingut a desdejunar. L'afecte
solidari que sent per ells avui s'ha transmutat en menys-
preu. I el que és pitjor, en un rebuig des de la superioritat
moral i intel·lectual. ¿Per què encara em sorprèn que els
capfique més una desfeta futbolística que la implacable
derrota vital que els encalça? Homes i dones que viuen
d'un subsidi escàs i peremptori tristos per un esdeveni-
ment esportiu. Com si no ho saberes, que sempre ha si-
gut així i sempre ho serà. En la dictadura i en la demo-
cràcia, el poder té necessitat d'una massa social distreta.
D'ací que la classe política cada vegada siga més medio-
cre. No han d'esforçar-s'hi.

Sense ni tan sols saludar-los amb un bon dia d'hàbit
(de tota manera no m'haurien sentit, cridant com esta-
ven tots), vaig afagar un diari i me'n vaig anar a l'extrem
més solitari de la barra, junt a un desconegut que, amor-
rat a un didalet de rom a vessar, féu un glopet. Quin mal

gust, vaig pensar, fins que em vaig adonar que patia de pàrkinson i el tremolor de les mans li esquitxava de rom la camisa. Totes les malalties tenen una component d'humiliació.

Vaig haver de repetir a l'Antonio que em servira un cafè amb llet en tassa, amb la llet tèbia (m'ha dit el dentista que tinc les genives sensibles. És l'únic que tinc sensible, avui). Si els clients discutien entre ells, l'Antonio discutia amb tots. Es desplaçava per l'interior de la barra, ara en un rotgle, ara en l'altre. No debades ell era el que de més informació disposava i a tots els l'oferia. Allò que escoltava en una punta ho abocava en l'altra fins que el vaig enxampar d'un muscle per tal que m'atenguera.

Algú em va dir alguna cosa, però jo tenia la vista en la portada d'un diari, en el titular sobre la «tragèdia» del València, que ocupava el mateix espai que hauria tingut l'inici de la tercera guerra mundial. La resta de notícies, com ara el sobrecost d'un tram de l'AVE en un 230% (els sobre costos a les obres públiques formaven part de les nostres tradicions), tenien un espai menor a un costat, potser perquè eren informacions habituals. Llavors vaig recordar l'escàndol de la prostitució infantil a la dècada dels vuitanta, que tingué lloc a València, notícia que vaig ser el primer a publicar gràcies al fet que un dels advocats del cas em va deixar fullejar el sumari. Durant uns dies fou notícia extraordinària de portada; un mes després eren breus rutinaris a la secció de successos.

A la pàgina dos, un editorial d'urgència sobre la necessitat de refer el València, comminant Bancam a una solució, en la mateixa línia que les declaracions postpartit dels diferents líders de les formacions polítiques, tots amoïnats, tots predisposats al que calga per retornar el club de Mestalla a la primera línia: «València ho necessi-

ta». De fet, una setmana abans els socialistes demanaven que la ciutat fóra seu permanent de la final de la Copa del Rei. Un gran negoci per a l'hostaleria: milers d'aficionats que vénen al matí, se'n van havent acabat el partit després d'empassar-se milers de llaunes de cervesa i pixar-les pertot arreu. Pluja daurada per a una economia tan mal-mesa.

Vaig comptar deu pàgines de la secció d'esports dedicades al «tràgic» esdeveniment. Un poc més i no deixen espai per a la publicació més valorada del diari: l'horòscop. És igual el mes en què vas nèixer si ets valencià. Em prenc el cafè amb llet mentre passe els fulls d'esma i m'ature a les pàgines de societat, amb una foto de la Monica Lewinsky, de la qual reproduïxen, en part, un article de la revista *Vanity Fair*. De nou torna a parlar del seu afer amb Bill Clinton. Ja havia complit els quaranta anys, la Lewinsky, però viuria bé d'una feliçia presidencial la resta de la vida. Una mamada així hauria de cotitzar a l'Ibex-35.

Visitava poc la redacció. Després de trenta anys en nòmina m'havien despatxat i indemnitzat d'acord amb la llei laboral i em pagarien les peces que els enviara, tant els feia el tema. Hauria de facturar de *freelance*, un autònom, només amb l'obligació d'avisar en quin reportatge treballava, cosa que no tenia cap intenció de fer. M'atreia l'afer del València. Trobava que era el moment idoni. El club tenia tants casos amb implicacions financeres, socials i polítiques que demanava un treball fil per randa. Just el que jo necessitava: que em trencaren les cames per tafanejar. El futbol no era el meu hàbitat professional, però era obvi que en aquest cas excedia les atribucions estrictament esportives. A més, tenia el gola profunda adequat: Albert, el Negociador.

Contaré com el vaig conèixer. Sabia de la seua existència, fins i tot sabia com era, qui era, on el podia trobar. Anava a les cafeteries que freqüentava del centre de la ciutat. Només pretenia que constatar la meua presència. Un dia, tots dos sols en un local, se'm va arrambar. Tinc un problema, em digué. Em pensava que tu ets l'home que els

resolia, li vaig respondre. Aquest no. Me'l resoldràs tu. Fèiem una bona societat: ell coneixia els secrets de l'*establishment* polític i jo, pels anys treballats a la secció de successos, tenia connexió, entre d'altres sectors, amb els baixos fons. Entre cavallers els intercanvis són tàcits. No se'n parla.

—M'han regirat la casa de dalt a baix —féu amb un gest d'emprenyat del que se sent intocable.

—Quan?

—El dissabte de la setmana passada.

—Què t'han robat?

—Diners i uns rellotges... per dissimular.

—El més valuós que tens no ho han trobat.

—Ni ho trobaran, però voldria enviar-li un missatge a qui ho ha ordenat.

—Quin?

—Que estic protegit, que controle la situació. Tindré més força si vaig a parlar amb ell amb tots els elements del cas. M'entens?

—Perfectament.

—Desistiran per sempre.

—Tens una altra manera de persuadir-los.

—Ho sé, però m'interessa mantindre l'empresa. Venc informació per guanyar-me la vida, però no en done tanta per enfonsar el client.

—És una bona estratègia —li vaig dir.

—Què vols pel favor?

—Res.

—Res?

—De moment.

—Les coses tenen un preu.

—No sóc exigent. Ara mateix saber que estàs prop de mi, que podem prendre un cafè, és suficient.

—Hi ha coses que no et contaré —m'advertí.

—Algunes no te les preguntaré.

—D'altres no les podràs demostrar, publicar.

—Fins i tot algunes que podré demostrar no deixaran que les publique.

—Però vols saber-ho tot.

—El periodisme no és l'única eina per traure-li rendiment a la informació.

—El meu nom és Albert.

No encaixàrem. Tot seguit d'apuntar-me l'adreça del pis assaltat em vaig dirigir a l'oficina del Llargó. La conversa amb Albert, el Negociador, tingué lloc dos anys enrere. Mai no li havia demanat cap informació.

Aleshores a València hi havia vint cases clandestines de joc, segons un policia conegut meu, Josep Pons. En l'actualitat, trenta-dos. El Llargó fou el pioner, en un magatzem soterrani. Després, davant la deixadesa administrativa els garitos afloraren com els bolets, sense cap mena de precaució. La més singular era la del Llargó, rebia una subvenció cultural, segons m'havien contat. No m'ho podia creure. Vaig anar-hi per comprovar-ho.

Era un dissabte d'hivern, ho recorde perquè el Llevant jugava contra el Valladolid un partit important entre clubs modestos, però sense deutes descomunals. Era un pis en un dels carrers més centrals i pijos de la ciutat (a tocar del Carrer Salamanca), aquella mena d'edifici de traça senyorial per fora però una porqueria per dins, amb una escala de marbre majestuosa, llardosa, com si netejar estiguera penalitzat. Vaig tocar a la porta primera del primer pis. La finca tenia ascensor, però era més segur pujar-hi a peu.

Em va obrir una xicona d'aspecte filipí o xinès matissat. Només entrar-hi, a la saleta, una diminuta recepció també atesa per un oriental. Darrere d'ell, a la paret, un

cartell emmarcat: Associació Valenciana de Jugadors d'Escacs. Amb segell oficial i signatura del conseller de Cultura. L'oriental em va preguntar a què volia jugar i quant. Cent euros, li vaig dir. Llavors em va agafar els diners, els va entaforar en algun lloc de l'interior de la barra de fusta i em va lliurar un grapat de fitxes d'un, cinc i deu euros amb l'escut de la Generalitat Valenciana. Anem a la legalitat, doncs: No hi ha cadàver, no hi ha homicidi; no hi ha diners, no hi ha delictes.

—Pòquer descobert? —li vaig preguntar.

—Tercera sala.

Tots els jugadors eren joves, amb ulleres fosques i alguns amb la caputxa del jersei cobrint-los el cap. La taula era gran, hi jugaven deu o dotze mentre fumaven herba d'una bossa on tothom ficava la mà, gentilesa de la casa, com els entrepans i els refrescos que servia la presumpta filipina. L'alcohol estava prohibit (perden i es posen agressius). El fum de la merda que surava a l'habitació em va enterbolir el cap. El meu ambient és el dels cigars de senyors amb corbata. Vaig seure i en mitja hora em van polir els cent euros. Em costa jugar amb aficionats i, a més, tenia la convicció que jugaven associant-se en grups reduïts, fent-se la pala.

Vaig canviar cent euros més per jugar a la segona sala, al black jack. Ací el públic era de mitjana edat, fumaven tabac normal i tenien una finestra oberta. Ni tan sols vaig tindre temps que em repartiren les cartes. La senyoreta filipina em féu un senyal perquè esquera de l'habitació. Em va conduir a una part del pis on els clients no hi entrenaven, m'obrí la primera porta del passadís on el Llargo, teclejant un ordinador, apostava per internet. El Llargo i el seu inseparable Manolo, un gos rater que es llepava els ous amb fruïció damunt del sofà amb una agilitat envejable.

—Desconeixia que havies canviat l'empresa de domicili —el vaig saludar.

—L'altre era massa gran i el lloguer massa alt. ¿Com t'ha anat?

—He perdut cent euros, però no m'importa invertir-los en cultura.

Va riure de valent.

—Ja ho saps?

—Encara sóc periodista.

—El més tafaner —continuà rient.

—Com t'ho has fet?

—Seu. Un puret?

Sense esperar la meua resposta en va traure dos d'un calaix de la taula. Li féu un crit a Manolo, que persistia amb les xuclades. El gos se'l va quedar mirant uns segons i tot seguit va tornar a llepar-se'ls. Els tenia llunts.

—Primer —digué expulsant el fum— creàrem una associació cultural d'escacs, després organitzàrem un campionat regional entre les residències de la tercera edat. Cultura i salut, incentivem la memòria de la gent major.

—Però ho feu?

—Complim els tractes. Tenim una empresa arrendada que organitza els campionats. Este pis és la seu de la nostra societat comercial.

Des del seu despatx controlava amb càmeres els moviments de la porta de l'edifici, del replà del pis i de les taules de joc. La subvenció no era quantiosa, però s'evitava inspeccions molestes. De tant en tant, per guardar les formes, perquè els amos dels casinos legals no es queixaren, la policia tancava set o vuit garitos. Ara el Llargo tenia la tapadora d'una empresa legal, un campionat regional d'escacs que havia inaugurat el conseller de Benestar

Social. Aquell dissabte d'hivern fou la primera vegada que vaig visitar el nou garito del Llargo. La segona, per resoldre el problema d'Albert, el Negociador.

—Marc, tardaré molt a esbrinar-ho. Fa vint anys, quan em dedicava a la rapinya (ara només sóc un humil coordinador), ens coneixíem quasi tots, tots respectàvem les zones, les normes i fins i tot ajudàvem la bòfia si calia per posar ordre. Era un gremi sòlid i amb bones perspectives. Ara no es pot controlar res. Massa delinqüència: russos, romanesos, colombians.... Res de l'altre món, bandes diminutes, però maten o rapinyen per un grapat d'euros. Què li han robat?

—No és el robatori en si, que no té importància. Es tracta de donar un toc d'atenció.

—A qui?

—Un individu de l'alta esfera.

—Documents?

—Potser sí, no ho sé.

—Doncs és fàcil d'arreglar. Que et facilite el pis de l'andoba, li roben com cal i l'endemà el teu amic es troba amb l'individu en qüestió per dir-li que només és un primer avís.

—De fet, pretén enviar-los el missatge que està protegit.

—Serà un missatge molt clar. Fet per professionals, cosa que l'amoïnarà més.

—És una bona solució. Et farà arribar l'adreça de l'individu.

M'assenyalà amb un dit, somrient:

—Ei, Marc, quant fa que ens coneixem?

Conec aquell somriure de rebordonit.

—Necessites de mi? —li vaig preguntar.

—Potser creus que m'he posat nostàlgic?

—Ens coneixem de fa molt de temps, no ho recorde.

—Quantes vegades t'he tirat una mà?

—Moltes, no les he comptat. Tu vols alguna cosa...

—Fes un reportatge sobre les cases de joc clandestines. Ja saps, la puta economia submergida i eixes mandangues. És un escàndol. En els últims dos mesos n'han muntat deu més. Firma'l amb pseudònim.

—Descuida.

—Per una vegada, està bé que tingues un detall amb mi.

—Pregunta als teus crupiers els anys que fa que tinc detalls amb tu.

Satsifets per l'entesa, vam fer unes xamades al cigar. El Llarg observava el monitor de la taula de pòquer. La sala estava de gom, fins i tot amb joves drets esperant ansiosos el seu torn, gairebé tots amb les preceptives ulleres fosques, perquè no se'ls notara la mirada, que sovint delatava el joc de cartes que duïen. El gos, al seu aire, es llepava els testicles gemegant, un soroll metàl·lic i insistent. Ignore si ho feia per plaer o per una puça que no aconseguia atrapar. El Llarg l'esbroncà:

—Manolo, me cague en Déu, para ja!

—Capa'l.

—Home, no fotem!

El gos va plantar les orelles, amb el cap inclinat i la mirada en guàrdia, com si haguera entès el caire imperatiu del meu consell.